

Referat møte rådgivende utvalg Breheimen 2024.

Fagleg rådgjevande utval Breheimen 2024			
Grunneigarorgan / forvaltningsorgan / beiteinteresser	Repr.	Fast representant	Vararepresentant
Ein grunneigar repr. frå Skjåk	1	Magne Håvard Forberg	Kristen Dagsgard
Ein grunneigar repr. frå Luster	1	Willy Vigdal	Hilde Øvreås
Ein grunneigar repr. frå Lom	1	Jo Kolbjørn Sulheim	Oluf Kvålshagen
Statskog SF og fjellstyra i Lom og Luster	1	Åsmund Galde	Hilde Hammer
Villrein- og tamreininteresser			
Reinheimen-Breheimen villreinutvalg	1	Birgit Bilstad	Kjell Egil Ramstad
Lom tamreinlag	1	Ingrid Sulheim	Bjørn Ola Vaagaasarøygard
Vest-Jotunheimen villreinutvalg	1	Vidar Moen	Steinar Mørkrid
Villreinemnda for Reinheimen-Breheimen	1	Randi Rust	Kristian Frisvold
Informasjonsorgan			
Norsk Fjellsenter i Lom	1	Mai Bakken	Thea Grobstok Dalen
Fortunsdalen Besøkscenter	1	Magnar Bjørk	Person blir innmeldt seinare
Breheimsenteret i Jostedal	1	Ole Øyen	Person blir innmeldt seinare
Reiselivs- og friluftorganisasjonar			
Destinasjonsselskap øst - Visit Jotunheimen	1	Mari Arnøygard Wedum	Marit Tangvik
Destinasjonsselskap vest - Visit Sognefjord	1	Heidi Hauge	Ellen Fivelstad
DNT Oslo og Omegn	1	Andrea Vestvik	Tor Martin Stenseng
Bondelaga			
Ein representant frå alle bondelag og	1 vest	Jon Øvreås	Inger Marie Ensrud
bonde- og småbrukarlag i kvart fylke	1 aust	Laurits Ørjasæter	Lars Brennhau
Naturvernorgan			
Representant Naturvernforbundet/FNF	1 vest	Stina Skjerdal	Person blir innmeldt seinare
Representant Naturvernforbundet/FNF	1 aust	Tom Ording Dahl	Nelly K. Einstulen
SUM TOTAL	18		

Statens naturoppsyn Breheimen

Jo Trygve Lyngved

Statens naturoppsyn Breheimen

Liv Byrkjeland

Skjåk kommune

Tor Taraldsrud

Lom kommune

Sander Sælthun

Luster kommune

Marte Meland

Innlandet fylkeskommune

Vestland fylkeskommune

Nasjonalparkforvalter Breheimen

Stein Grevrusten

Nasjonalparkforvalter Breheimen

Aina-Elise B. Stokkenes

Nestleder Breheimen nasjonalparkstyre

Marianne Bugge

Personer med grønn farge deltok på møtet.

På grunn av stengt vei over Sognefjellet ble møtet gjennomført i Skjåk og Luster med overføring mellom stedene på Teams. Lenke til møtet ble sendt ut til DNT Oslo og Omegn og bonde- og småbrukarlaget på østsida, men ingen av disse deltok.

I henhold til programmet ble det vist en del presentasjoner i første delen av møtet.

Presentasjonene og referat fra møtet er publisert her:

<https://www.nasjonalparkstyre.no/Breheimen/styret/mote-24-10-2024>

Referat fra Åpen post:

- **Lom kommune:** Det er politiske møter mellom Lom og Luster kommuner ang. brøyting av Sognefjellsvegen med formål om tidligere åpningstid om våren/påsken.
 - Ifølge **Lom Tamreinlag** får ikke dette påvirkning på tamreinen sin bruk av Lomseggen og andre områder rundt Sognefjellet.
 - **Vest-Jotunheimen villreinutvalg** ser på dette med brøyting av Sognefjellsvegen som et stort problem med tanke på forstyrrelser og potensialet for utveksling av villrein. Viktig at trekkveiene opprettholdes og at det er ro i disse områdene.
 - **Naturvernforbundet vest** mener at dette vil føre til større trykk på villreinområdet enn når veien er stengt. Man forventer bl.a. flere campingbiler med opphold langs veien gjennom hele døgnet. Man forventer at hele området langs veien kan bli tatt i bruk til ulik skiaktivitet.
 - **Vest-Jotunheimen villreinutvalg** mener at tidligere åpning av Sognefjellsvegen vil føre til større press på brøyting av Tindevegen også. Tindevegen er i utgangspunktet en større barriere for villreinen i vest-Jotunheimen enn Sognefjellsvegen.
 - **Nestleder i nasjonalparkstyret** mener at det må kartlegges villreinutfordringene før vedtak om åpning kan fattes i kommunene. Det er stipulert ca. 250.000,- i brøyteutgifter.
 - **Rådgivende utvalg** ber om at nasjonalparkstyret og villreinnemnd/utvalg kommer med uttale i brøytesaka-
- **Visit Jotunheimen:** Bruk oss til formidling av informasjon, for brukerne av området vil ha kunnskap. Bruk oss til å styre ferdsel dit det er ok. Ønsker dialog om sårbare områder gjennom året.
- **Naturvernforbundet vest:** Man bør etablere kontakt med guider av organiserte opplegg og varsle om utfordringer i områdene som de bruker.
- **Lom fjellstyre:** Områdene nord for Bøverdalen må skjermes før økt aktivitet. Dette er det eneste området med lite aktivitet i dag. Man bør også jobbe for at det meste av aktivitet skal gå gjennom lokale guidefirma som er godt kjent med forholdene her.
- **Lom tamreinlag:** Tamreinlaget produserer 50 tonn med reinsdyrkjøtt i et område med mye trafikk (Jotunheimen NP), uten at det er nevneverdige konflikter mellom rein og turister.

- **Reinheimen-Breheimen villreinutvalg:** Spent på utfallet i saken om organisert ferdsel i Breheimen (DNT/«Høgruta Breheimen»). Saken vil få store konsekvenser for villreinen dersom man ikke kan regulere ferdselen i dette området.
- **Grunneiere Lom:** Det er viktig med god dialog med aktørene som er tilknyttet Breheimen og områdene rundt. Imponerende det som er gjort på skjøtsel og tilrettelegging i Mørkridsdalen LVO.
- **Villreinnemnda for Reinheimen-Breheimen:** Fortsette med adaptiv forvaltning fram til vi får mulighet til å bruke ferdselsreguleringer. Man bør tilrettelegge skikkelig på nøye utvalgte plasser og skjerme resten. Det bør innføres turistskatt slik at brukere av området kan være med å finansiere tiltak som er nødvendige for å ta vare på områdene.
- **Grunneiere Skjåk:** Det er bekymring for at det blir mindre beitedyr i områdene i tilknytning til Breheimen, bl.a. med gjengroing som resultat. Håper at det blir jobbet med reduksjon av rovdyr slik at beitedyrene kan bruke fjellet som før. Kan transport av varer, ved og utstyr med hest på barmark være et alternativ til motorferdsel om vinteren, som er en mer sårbar periode?
- **Naturvernforbundet øst:** Hva bør gjøres med den spesielle furua i Tundradalen? Verneområdeskiltene («løveskiltene») bør i det minste ha tilleggsopplysninger om navn på verneområdet. Se på informasjon og skilting i Dumdalen, det har tidligere kommet innspill om skilting ved grotteinngangene.
- **Skjåk kommune/Reinheimen-Breheimen villreinutvalg:** Det er ønske om mer utveksling av villrein, ikke mindre. Målet bør være at man kommer opp på god kvalitet for villreinen. Transport om vinter bør samordnes mest mulig. Kan bruk av helikopter løse en del av motorferdselen man har på vinteren?
- **Grunneier Luster:** Man må fortsette kampen mot gjengroing. Ha en fortsatt god dialog med eksisterende beitenæring.
- **Breheimsenteret:** Det er økning av ferdsel i Breheimen, og man leder flere turister til Breheimen nå enn tidligere. Det er behov for enda bedre dialog med forvaltningen om hvor man kan/bør anbefale turister å gå. Bør ha fokus på informasjon til guider.
- **Visit Sognefjord:** Arbeider med besøksforvaltning i Vestland fylke. Sognerådet har bestilt tåleevne- og mulighetsstudie knyttet til besøksforvaltning, der Luster har en egen opsjon på mulighetsstudie. Visit Sognefjord ønsker mer involvering og kan gjerne delta på arbeidsmøte mm.
- **Vest-Jotunheimen villreinutvalg:** Oppfordrer alle kommunene til å utarbeide sti og løypeplaner.